

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 385/09-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť V. S., T., zastúpeného obchodnou spoločnosťou m., s. r. o., M., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. M. Z., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaniach vedených pod sp. zn. Nsa 5/02 a sp. zn. 19 C 101/2006 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Co 20/2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. S. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2009 doručená sťažnosť V. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. Nsa 5/02 a sp. zn. 19 C 101/2006 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Co 20/2009.

Sťažovateľ okrem iného uviedol:

„Bytové družstvo so sídlom v... /ďalej BD/ ma neustále šikanuje rôznymi súdnymi spormi na Okresnom súde v Trnave.

Podstata týchto súdnych sporov je v tom, že BD si neplní svoje základné zákonné povinnosti pri namontovaní samostatných fakturačných meradiel na vstupe do družstevného domu na ulici...

Pri účtovaní dodávok služieb za teplo, teplú úžitkovú vodu a studenú vodu účtuje BD neprimerane vysoké spotreby za dodávky týchto služieb zvyšované o rôzne neprimerane vysoké korekčné koeficienty.

Keď sa bránim platiť za to, čo som nespotreboval, tak BD ma šikanuje týmito súdnymi spormi: 12 C 22/01, 12 C 22/94, 11 C 108/03, 19 C 52/01, 12 C 94/03, 13 C/280/02, 31 C/135/2006, 29 C/159/2005, 10 C/77/2008 a tak sa snaží donucovať ma platiť aj za také dodávky služieb, ktoré som nespotreboval, ktoré boli aj nehospodárne spotrebované v celom kolose mestských bytov a mestských domov s ktorými máme spoločné fakturačné meradlá.

Takýmto nečestným spôsobom vykonštruovalo BD aj súdny spor č.k.: 18 C/280/2000.

Z obavy, aby mi nenarastali poplatky z omeškania, ktoré uplatnil navrhovateľ BD aj v spore č.k.:18 C/280/2000 vo výške 17,5 % ročný úrok, podal som dňa 8. 10. 2002 na súd žiadosť o umožnenie splatenia jednorázového poplatku do súdneho depozitu v celkovej sume 46.696,50 Sk.“

Ďalej sťažovateľ uviedol:

«Súd vo veci vydania sumy 46.696,50 Sk zo súdneho depozitu neefektívne koná, vo veci robí zbytočné súdne prieťahy aj napriek mojim žiadostiam o vydanie zloženej sumy do súdneho depozitu.

Po osobnej urgencii na súde som podal dňa 04. 05. 2006 na súd „Žiadosť o rozhodnutie súdom v zmysle § 185e OSP“, v ktorej súd nekonal. Z uvedeného dôvodu som

podal na súd dňa 4. 7. 2006 „Sťažnosť na zbytočné súdne preťahy a neefektívne konanie vo veci sp. zn.: Nsa 5/02“. Okrem horeuvedenej „Žiadosti...“ som pred ňou podal na súd „Žiadosť o vydanie zloženej sumy do súdneho depozitu... zo dňa 29. 03. 2006“, ktorá v ten deň bola osobne doručená súdu.

V náväznosti na moju sťažnosť podpredsedníčka súdu mi odpovedala listom Spr 25 2 1/06 zo dňa 31. 7. 2006.

Keď súd vo veci znova nekonal, tak podaním zo dňa 25. 9. 2006 som podal do rúk predsedu súdu „Sťažnosť na zbytočné súdne preťahy a neefektívne konanie vo veci sp. zn.: Nsa 5/02“.

Podpredsedníčka súdu mi listom zo dna 9. 10. 2006, číslo: Spr 25 2 1/06 okrem iného oznámila, že moju sťažnosť považuje za čiastočne dôvodnú.

Z dôvodu, že súd vo veci znova nekonal, tak podaním zo dňa 07. 02. 2007 som doručil súdu: Ďalšiu urgenciu na vybavenie sťažnosti na zbytočné súdne preťahy vo veci sp. zn.: Nsa 5/02.

Na horeuvedenú urgenciu odpovedala podpredsedníčka súdu listom zo dňa 28. 02. 2007 Spr 25 2 1/06.»

Sťažovateľ taktiež poukázal na to, že „Proti uzneseniu súdu č. k.: Nsa 5/02-18 zo dňa 27. 02. 2007 som podal odvolanie zo dňa 01. 03. 2007 osobne doručené súdu 12. 03. 2007.

Okresný súd v Trnave rozsudkom sp. zn.: 19 C/101/2006-84 rozhodol, že návrh sa zamieta a navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcovi 5.331.- Sk.

Proti horeuvedenému rozsudku som podal odvolanie zo dna 24. 11. 2008 osobne doručené súdu 01. 12. 2008.

Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 08. 09. 2009 rozhodol, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa mení, čo sa týka výšky zaplataenia trov odvolacieho konania. Toto uznesenie mi bolo doručené 21. 09. 2009.

Na horeuvedené uznesenie KS som oznámil listom zo dňa 22. 9. 2009, že pôvodný súdny poplatok som musel zaplatiť a preto žiadam súd o vrátenie preplatku.“

V závere sťažnosti sťažovateľ uviedol:

„Skutočnosť, že Okresný súd v Trnave protiprávne prijal sumu 46.696,50 Sk do súdneho depozitu a tak zároveň robí vo veci vydania uvedenej sumy zo súdneho depozitu zbytočné súdne preťahy, neefektívne koná vo veci, čo trvá od protiprávneho prijatia sumy do súdneho depozitu dňa 14. 11. 2002 takmer 7 rokov, vyvoláva u mňa dlhodobý stav právnej neistoty, ktorý napriek využitiu dostupných právnych prostriedkov nápravy naďalej trvá.

Predmet namietaného konania pritom nie je právne ani fakticky tak zložitý, aby objektívne podmieňoval takéto protiprávne konanie a takú dlhú dobu na prípravu spravodlivého rozhodnutia.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Okresný súd v Trnave a následne Krajský súd v Trnave v konaní pod sp. zn. Nsa 5/02, 19 C/101/2006 porušili základné práva V. S. na spravodlivé rozhodnutie vo veci, bez zbytočných preťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prerokovanie veci spravodlivo v zmysle zákonných ustanovení a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd prikazuje vo veci konať bez zbytočných súdnych preťahov jak na Krajskom súde v Trnave taktiež aj na Okresnom súde v Trnave.

3. V. S. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 20.000 Eur, ktoré mu je Okresný súd v Trnave povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohoto nálezu.“

Okrem uvedeného sťažovateľ žiadal, aby mu ústavný súd priznal aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa smerujúcom proti postupu okresného súdu a krajského súdu, ktorým boli podľa neho spôsobené zbytočné prietahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. Nsa 5/02 a krajským súdom pod sp. zn. 19 C 101/2006.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide

o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa § 25 zákona o ústavnom súde a dospel k záveru, že je zjavne neopodstatnená. Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti vychádza z posúdenia doterajšieho priebehu oboch napadnutých konaní.

Konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 19 C 101/2006 začalo 4. mája 2006 doručením podania označeného ako „*Žiadosť o rozhodnutie súdu v zmysle § 185e OSP*“, ktorým sťažovateľ žiadal, aby okresný súd rozhodol, „*že príjemca je povinný súhlasiť s vydaním predmetu úschovy žiadateľovi*“.

Ďalší priebeh konania bol takýto:

- okresný súd uznesením z 19. februára 2007 vyzval sťažovateľa na doplnenie podania o požadované náležitosti a výzvou zo 4. mája 2007 na uhradenie súdneho poplatku,
- v období od 9. mája 2007 do 17. júla 2007 sťažovateľ nepreberal zásielky súdu ani prostredníctvom príslušníkov Policajného zboru,
- sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 20. júla 2007 požiadal o spojenie s vecou vedenou okresným súdom pod sp. zn. 18 C 280/2000 z dôvodu hospodárnosti,
- sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 6. augusta 2007 požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a opätovne aj o spojenie s konaním vedeným pod sp. zn. 18 C 280/2000,
- okresný súd uznesením z 13. novembra 2007 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov,
- sťažovateľ sa podaním doručeným okresnému súdu 17. januára 2008 odvolal proti uzneseniu z 13. novembra 2007,
- spis sp. zn. 19 C 101/2006 bol 7. mája 2008 spolu s odvolaním predložený krajskému súdu,
- krajský súd uznesením z 27. mája 2008 potvrdil uznesenie okresného súdu z 13. novembra 2007,

- z výpisu z účtu z 23. júla 2008 vyplýva, že sťažovateľ súdny poplatok zaplatil,
- okresný súd 14. augusta 2008 nariadil termín pojednávania na 29. september 2008,
- okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 29. septembra 2008 rozsudkom zamietol návrh sťažovateľa zo 4. mája 2006,
- sťažovateľ po doručení rozsudku okresného súdu z 29. septembra 2008 podal vo veci 1. decembra 2008 odvolanie,
- uznesením okresného súdu z 3. decembra 2008 bol sťažovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie,
- sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 5. januára 2009 požiadal o oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie,
- zákonná sudkyňa dala 15. januára 2009 pokyn na predloženie veci krajskému súdu.

V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03) alebo sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a podľa spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. III. ÚS 29/03).

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Nsa 5/02

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Podľa § 111 ods. 1 OSP ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova.

Podľa § 111 ods. 2 OSP ak je konanie prerušené podľa § 109, súd urobí všetky potrebné opatrenia, aby sa odstránili prekážky, ktoré spôsobili prerušenie alebo pre ktoré prerušenie trvá. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd i bez návrhu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania (napr. I. ÚS 41/02). Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom prerušení konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom. Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. I. ÚS 162/03) konštatuje, že prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP možno považovať za prekážku konania. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto nečinnosť všeobecného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné priet'ahy v konaní (m. m. II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06).

Ústavný súd zo zapožičaného súvisiaceho spisového materiálu zistil, že uznesením okresného súdu z 27. februára 2007 bolo konanie vedené pod sp. zn. Nsa 5/02 prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 19 C 101/2006, pričom uznesenie o prerušení konania bolo v odvolacom konaní potvrdené uznesením krajského súdu sp. zn. 9 Co 175/2007 z 30. novembra 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. decembra 2007.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod 19 C 101/2006 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Co 20/2009

Ústavný súd posudzoval sťažnosť aj v časti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 101/2006.

Zo zapožičaného súvisiaceho súdneho spisu zistil, že napadnuté konanie začalo na okresnom súde podaním návrhu sťažovateľa 4. mája 2006, ktorým sa domáhal, aby okresný súd rozhodol, že *„príjemca je povinný súhlasiť s vydaním predmetu úschovy žiadateľovi“*. Priebeh napadnutého konania ústavný súd hodnotí ako plynulý s primeraným odstupom medzi jednotlivými procesnými úkonmi, pričom určitú mieru spomalenia konania vyvolal sám sťažovateľ tým, že sa neúspešne domáhal oslobodenia od súdnych poplatkov.

V priebehu konania bol spis dvakrát predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. V prvom prípade sa sťažovateľ odvolal proti uzneseniu okresného súdu z 13. novembra 2007, ktorý mu nepriznal uvedené oslobodenie od súdnych poplatkov. Spis spolu s odvolaním bol krajskému súdu predložený 7. mája 2008, pričom krajský súd (v tom istom mesiaci, ako mu bol spis predložený) uznesením prvostupňové uznesenie okresného súdu potvrdil.

Druhýkrát bol spis okresného súdu predložený krajskému súdu 19. januára 2009 v súvislosti s podaným odvolaním sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 29. septembra 2008, ktorým bol návrh sťažovateľa zo 4. mája 2006 zamietnutý. V súčasnosti vo veci prebieha na krajskom súde odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 24 Co 20/2009. Doba 9 mesiacov od predloženia spisu krajskému súdu zatiaľ podľa názoru ústavného súdu neumožňuje prijatie záveru o porušení označených práv sťažovateľa.

Ústavný súd vo vzťahu k namietanému postupu okresného súdu poukazuje aj na to, že v čase, keď sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu (25. septembra 2009), okresný súd vo veci už nekonal, pretože v súvislosti s podaným odvolaním vec predložil 19. januára 2009 krajskému súdu na rozhodnutie.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd na základe uvedeného uzavrel, že aj túto časť sťažnosti bolo potrebné v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. októbra 2009